

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.229>

JEL classification: G32
UDC: 330.322:33.06

Наталія СЛОБОДЯН

кандидат економічних наук, доцент,
Національний Університет харчових технологій, Україна
E-mail: jasmine75@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-4769-7736
ResearcherID: HIR-3814-2022

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ І ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Ефективність діяльності підприємств у довгостроковому періоді, забезпечення їхнього розвитку та підвищення конкурентоспроможності визначається насамперед рівнем їхньої інвестиційної діяльності. На сучасному етапі питання взаємодії і взаємозв'язку інвестиційного і фінансового аналізу особливо актуальні, оскільки в їх поєднанні можна сформулювати комплекс складових елементів забезпечення вибору та обґрунтування нових управлінських рішень щодо фінансово-інвестиційної діяльності підприємства та нових концепцій і методів оцінювання ризиків.

Мета. Метою статті є узагальнення методичних підходів аналізу фінансово-інвестиційних рішень в умовах зростаючої невизначеної економічної ситуації та методів оцінювання ризиків, виділення їх переваг і недоліків.

Метод (методологія). Під час дослідження були використані такі методи: абстрактно-логічний та монографічний методи використовувалися в процесі теоретичного узагальнення та формулювання висновків; метод системного аналізу, індукції та дедукції використано при систематизації методичних підходів до оцінювання ризиків.

Результати. Узагальнено методику оцінки ризиків фінансово-інвестиційної діяльності, виділено складові ризику інвестування, відображено способи мінімізації ризиків на сучасному етапі. Наведено методи запобігання фінансовим ризикам інвестиційних проєктів, що застосовуються у фінансовому менеджменті.

Висновки. В умовах післявоєнного відновлення економіки України, інвестування в промисловість та інші сфери, необхідний подальший розвиток методології оцінки ефективності інвестицій, розроблення і застосування інформаційно-аналітичного забезпечення фінансових та інвестиційних рішень з урахуванням власного, корпоративного та ринкового ризику.

Ключові слова: фінансово-інвестиційна діяльність; ризики інвестиційних проєктів; методи оцінювання ризиків; способи управління ризиками.

Вступ

Ефективність діяльності підприємств у довгостроковому періоді, забезпечення їхнього розвитку та підвищення конкурентоспроможності визначається насамперед рівнем їхньої інвестиційної діяльності, а саме інвестуванням в реальні активи. Будь-яке інвестиційне рішення засноване на оцінці власного фінансового стану та доцільності участі в інвестиційній діяльності; оцінці інвестицій та джерел фінансування; визначенні майбутніх надходжень від

реалізації проєкту та оцінюванні ризиків. Дослідженням процесів та ризиків фінансово-інвестиційної діяльності присвятили публікації вчені-економісти Балабанов І. Т., Боярко І. М., Вітлінський В. В., Гранатуров В. М., Гриценко Л. Л., Пересада А. А., Проскура В. Ф., Сулим В. В., Шелудько В. М. та ін. У працях розглянуто питання теоретичного обґрунтування й практичного використання методик оцінки ефективності інвестиційних проєктів, розроблено рекомендації для інвестиційного аналізу відповідно до потреб

© Наталія Слободян, 2022

Отримано: 05.12.2022 р.

Рекомендовано до друку: 27.12.2022 р.

Опубліковано: 30.12.2022 р.



Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Слободян, Н. Сучасні аспекти фінансово-інвестиційного аналізу і оцінювання ризиків. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 4. С. 229-235. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.229>

окремих галузей народного господарства, регіонів, окремих підприємств. Однак на сучасному етапі питання взаємодії і взаємозв'язку інвестиційного і фінансового аналізу особливо актуальні, оскільки в їх поєднанні можна сформувати комплекс складових елементів забезпечення вибору та обґрунтування нових управлінських рішень щодо фінансово-інвестиційної діяльності підприємства та нових концепцій і методів оцінювання ризиків.

Мета і завдання статті

Метою статті є узагальнення методичних підходів аналізу фінансово-інвестиційних рішень в умовах зростаючої невизначеності економічної ситуації та методів оцінювання ризиків, виділення їх переваг і недоліків. Важливим завданням фінансово-інвестиційного аналізу є визначення результатів впровадження проєкту та його впливу на фінансовий стан підприємства з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних ризиків. Актуальність дослідження напрямків фінансово-інвестиційної діяльності та оцінювання ризиків посилюється руйнуючим впливом військової агресії на національну економіку України та необхідністю її післявоєнного відродження.

Виклад основного матеріалу дослідження

В умовах ринку, при коливанні цін на сировину і матеріали, попиту на продукцію, відсоткових ставок, курсів валют і акцій, рух грошових коштів під час реалізації проєкту може суттєво відхилитися від запланованого. В зв'язку з цим виникає потреба в прогнозуванні не тільки структури і конкретних сум потоків платежів, але й імовірності їх можливих відхилень від запланованих. Можливість відхилень результатів фінансової операції від очікуваних характеризує ступінь його ризику. Ризик — імовірність настання події, пов'язаної з можливими фінансовими втратами чи іншими негативними наслідками для діяльності підприємства. Отже, оцінка ризику - найголовніша і невід'ємна частина аналізу ефективності інвестиційних проєктів.

Інвестиційна діяльність забезпечується шляхом реалізації інвестиційних проєктів і проведення операцій з корпоративними

правами та іншими видами майнових та інтелектуальних цінностей. Інвестиційний проєкт - це комплекс заходів (організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних), визначених на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку національної економіки та спрямованих на розвиток окремих галузей, секторів економіки, виробництв, регіонів, виконання яких здійснюється суб'єктами інвестиційної діяльності з використанням цінностей відповідно до положень Закону України «Про інвестиційну діяльність». Концепція сучасної вартості грошей, а також пов'язані з нею методи визначення характеристик грошових потоків є тим фундаментом, на якому базуються сучасні методики аналізу ефективності довгострокових інвестиційних проєктів. Управління інвестиційними процесами, пов'язаними з вкладанням грошових коштів у довгострокові матеріальні і фінансові активи є найбільш важливим і складним розділом фінансового менеджменту. Управлінські рішення в цій галузі розраховані на тривалі періоди часу і, як правило, є частиною стратегії фірми на перспективу; пов'язані із значними витратами коштів, що з певного моменту можуть стати невідворотними; спираються на прогнози оцінки майбутніх витрат і доходів. Ризик в інвестуванні — це кількісно виміряна та оцінена невизначеність інвестиційної діяльності, пов'язана із ймовірністю виникнення в процесі реалізації інвестиційного проєкту несприятливих подій та їхніх наслідків у формі певних фінансових показників: зниження доходів, зростання витрат, втрати прибутку тощо [1, с. 232].

В науковій економічній літературі узагальнені такі агреговані типи ризиків:

- політичний, правовий і загальноекономічний ризики, які, на відміну від інших форм ризиків, належать до зовнішніх умов реалізації інвестицій, на сучасному етапі до них додається військова агресія росії та її наслідки на економіку України та світову економіку загалом;
- технічний ризик зумовлений недоліками та помилками в технічному аналізі проєктних рішень (наприклад, якість проєктування,

вибір технології, організація управління проектом тощо);

- фінансовий ризик пов'язаний з тим, що не досягаються певні параметри розробленого фінансового плану проекту (наприклад, зміни в джерелах та обсягах фінансування, несвоєчасне надходження коштів від реалізації, незадовільний фінансовий стан партнерів, інфляція, зростання витрат за проектом тощо);
- маркетинговий ризик виникає через недоліки і похибки під час оцінювання ринкових умов дії проекту, а саме ємності ринку збуту та можливостей ресурсних ринків щодо виконання проектних поставок, організації реклами та збутової мережі, часу виходу на ринок, обраної цінової політики тощо.
- екологічний ризик, пов'язаний з недостатньою розробкою питань впливу на навколишнє середовище;
- ризик учасників проекту, пов'язаний з можливими негативними подіями в управлінні та фінансовому стані учасників інвестиційного проекту [2, с. 203].

Аналіз інвестиційного ризику передбачає таку послідовність дій, як: ідентифікація ризиків інвестиційного проекту; визначення переліку виявлених внутрішніх і зовнішніх чинників формування інвестиційного ризику; оцінка певного виду ризику з використанням двох або більше підходів якісного та кількісного аналізу; визначення фінансової доцільності обсягів і джерел фінансування; визначення економічної доцільності та ефективності інвестицій; визначення чинників, які збільшують або зменшують ступінь окремого виду ризику; вибір критеріїв для встановлення допустимого рівня ризику; розробка заходів для уникнення або зниження рівня ризику.

Якісний аналіз ризику передбачає визначення чинників ризику, області ризику. Опісля можна ідентифікувати всі можливі типи ризиків. Якісний аналіз ризику має декілька аспектів. Перший – пов'язаний з необхідністю порівнювати очікувані позитивні результати з можливими економічними, соціальними та екологічними наслідками. Інший – пов'язаний з виявленням впливу рішень, які ухвалюються в умовах невизначеності, на інтереси суб'єктів економічного життя (постачальників, споживачів, конкурентів, громаду тощо). На

стадії якісного аналізу ризику необхідно виокремити його чинники, які можна умовно поділити на об'єктивні та суб'єктивні, а саме: – об'єктивні – ті, на котрі підприємство не може вплинути (інфляція, конкуренція, політичні та економічні кризи, військові дії, екологічні фактори, мито, наявність режиму найбільшого сприяння, можлива робота в зоні вільного економічного підприємництва тощо); – суб'єктивні – ті, котрі зазнають впливу підприємства і характеризують суб'єкт прийняття рішень. Під час реалізації інвестиційних проектів виникають три види ризику:

- власний ризик проекту - можливість того, що реальні надходження грошових коштів і очікувана доходність у ході його реалізації будуть сильно відрізнятися від запланованих;
- корпоративний, або внутрішньофірмовий ризик - ризик, пов'язаний із впливом, який може виявити запровадження проекту на фінансовий стан фірми;
- ринковий ризик - характеризує вплив, який може виявити реалізація проекту на зміну вартості акцій фірми (тобто її ринкової вартості).

У світовій практиці фінансового аналізу і менеджменту використовують різноманітні методи аналізу власного ризику інвестиційного проекту. До найпоширеніших слід віднести: метод коригування норми дисконту; метод достовірних еквівалентів; аналіз чутливості критеріїв ефективності; метод сценаріїв; аналіз імовірних розподілів потоків платежів; метод "дерева" рішень; імітаційне моделювання (метод Монте-Карло), статистичний, експертний, метод аналогій.

Метод коригування норми дисконту з урахуванням ризику (risk adjusted discount rate approach - RAD) - найпростіший і тому найпоширеніший на практиці. Основна ідея методу полягає у коригуванні базової норми дисконту, яка вважається безризиковою або мінімально задовільною (наприклад, ставка доходності за державними цінними паперами, гранична або середня (доходність) капіталу для фірми). Коригування здійснюється додаванням необхідної премії за ризик, після чого обчислюються критерії ефективності інвестиційного проекту за новою одержаною нормою. У цілому, чим вищий ризик,

пов'язаний з проєктом, тим вище повинен бути розмір премії.

Метод достовірних еквівалентів (коефіцієнтів визначеності) передбачає коригування не норми дисконту, а очікуваних значень потоку платежів введенням спеціальних знижувальних коефіцієнтів для кожного періоду реалізації проєкту. На практиці для визначення коефіцієнтів переважно використовують метод експертних оцінок, при цьому коефіцієнти відображають ступінь впевненості експерта у тому, що надходження платежу відбудеться. Отже, здійснюється зведення очікуваних (запланованих) надходжень до величин платежів, одержання яких практично не викликає сумніву і значення яких можуть бути визначені абсолютно точно (достовірно).

Статистичний метод заснований на таких показниках математичної статистики як дисперсія, стандартне відхилення, коефіцієнт варіації. Для кількісної оцінки ризику як міри невизначеності доцільно встановити характер розподілу значень доходності та розрахувати середньоквадратичне відхилення від середньої доходності і коефіцієнт варіації. Прийняту в статистиці шкалу оцінки коефіцієнта варіації можна використовувати для визначення рівня ризикованості інвестиційних проєктів. При значенні коефіцієнта варіації менше 0,17% - ризик відсутній; від 17% до 33% - низький ризик; від 33% до 40% - середній ризик; від 40% до 60% - високий ризик, вище 60% - катастрофічний ризик. [3, с. 87].

Експертний аналіз ризиків застосовують на початкових етапах роботи з проєктом при відсутності достатнього обсягу інформації для достовірної оцінки ефективності та ризиків проєкту (якщо похибка розрахунків перевищує 30%).

Експертний аналіз ризиків здійснюється в такій послідовності:

- розробляється перелік критеріїв оцінки ризиків у вигляді експертних листів, що складаються з питань. Для кожного критерію призначається певні вагові коефіцієнти, які не повідомляються експертам;
- визначається прийнятний рівень кожного виду ризику для організації, що реалізує даний проєкт, та проводиться оцінка

граничних значень ризику за відповідною шкалою;

- при необхідності надається конфіденційна диференційована оцінка рівня компетентності експертів;
- ризик оцінюється експертами з точки зору ймовірності настання ризикованої події та небезпеки даного виду ризику для успішного завершення проєкту;
- иставлені експертами оцінки по кожному виду ризику зводять у відповідну таблицю та розраховують інтегральний рівень з врахуванням вагових коефіцієнтів критеріїв та рівнів компетентності експертів;
- порівнюється інтегральний рівень ризику, визначений на основі експертних оцінок, та граничний рівень для даного виду ризику, що є підставою для прийняття рішення щодо прийнятності проєкту.

Метод аналогій полягає в аналізі всіх наявних даних, які є в розпорядженні підприємства, що стосуються здійснення аналогічних проєктів з метою розрахунку ймовірності втрат. Значну роль при цьому відіграє банк інформації про всі реалізовані проєкти, який створюється на основі їх оцінки уже після завершення. Найбільш широко метод аналогій застосовується при оцінці ризику проєктів, які часто повторюються, наприклад, в будівництві.

Фінансові ризики – це комерційні ризики, що поділяються на чисті та спекулятивні. Чисті ризики передбачають можливість збитків або досягнення запланованого результату. Фінансові ризики – це спекулятивні ризики, що виражаються як у можливості одержання позитивного результату, так і негативного. До фінансових ризиків належать: кредитний, відсотковий, валютний, втрачених фінансових вигід.

Кредитні ризики – можливість несплати боржником основного боргу та відсотків, що належать кредиторам. Відсотковий ризик – загроза втрат у результаті підвищення відсоткових ставок, сплачуваних ними за залучення грошових коштів, понад ставки за надані кредити. Валютні ризики становлять загрозу валютним збиткам, пов'язаним зі зміною курсу однієї валюти щодо іншої та національної валюти під час зовнішньоекономічних кредитних та інших

валютних операцій. Ризик втраченої фінансової вигоди – це ризик недоотримання прибутку внаслідок настання певного виду господарської ситуації, під впливом зовнішніх чи внутрішніх чинників об'єктивного чи суб'єктивного характеру.

Одним із чинників фінансового ризику, що впливають на ефективність використання інвестицій, є величина ставки відсотку за кредит, яка залежить від облікової ставки НБУ. Остання може бути як додатною, так й від'ємною. В умовах кризи, коли більшість підприємств отримує збитки та неефективно використовує капітал, національні банки використовують від'ємні відсоткові ставки для стабілізації економіки. Наприклад, для регулювання впливу світової економічної кризи політика від'ємних відсоткових ставок здійснювалась у таких країнах як Швейцарія (-0,75%), Данія (-0.65%), Швеція (-0,5%), Японія (-0,1%). До країн з нульовою відсотковою ставкою Національного банку відносяться Болгарія та країни ЄС. Привабливі відсоткові ставки діють у таких країнах як Ізраїль (0,1%), Норвегія (0,5%), Великобританія (0,75%), Чехія (0,75%), Австралія (0,75%), Нова Зеландія (1%), США (2%). На несприятливі умови фінансової кризи 2007-2009рр. монетарна влада розвинених країн відреагували зниженням своїх базових відсоткових ставок. На фінансовий шок Банк Японії відповів незначним зниженням відсоткової ставки, яка в принципі вже була достатньо низькою. Банк Англії різко знизив відсоткову ставку з 5 до 0,5 відсотка до березня 2009 р. ЄЦБ знизив основну ставку рефінансування з 3,75 до 1 відсотка у 2010 р., і в наступні роки тенденція до її зниження зберігалась. ФРС знизила ставку по федеральних фондах з 5 до 0,5 відсотка у 2010 р., й її підвищення почалося лише після 2015 р. у процесі «нормалізації» монетарної політики. Після цих заходів було незначне відновлення ділової активності, мляве зростання зайнятості, пригнічений рівень інфляції. Короткострокові ставки досягли практично своєї нижньої ефективної межі [4, с. 10].

Передовий досвід розвинених країн доцільно застосувати в Україні щодо кредитування інвестиційної діяльності підприємств, відбудови національної економіки і динамічного розвитку

бюджетотворюючих галузей.

На сьогоднішній день існує велика кількість способів управління ризиками, тобто моделювання можливості відхилення запланованого і фактично одержуваного результату фінансово-інвестиційного проєкту. Основні з них наступні: ухиляння від ризику; розподіл ризику між учасниками; страхування ризику;самострахування; диверсифікація; лімітування; здійснення альтернативного планування; створення резервних фондів; розподіл ризику; резервування коштів, хеджування.

Страхування є одним з основних методів управління ризиками, що зумовлені негативним впливом зовнішнього навколишнього середовища, причому, як правило, страхуються ті ризики, які виникають як результат впливу макросередовища і не піддаються управлінню. Знижуючи можливий збиток, страхування дозволяє стабілізувати доходи підприємства і уникнути негативного впливу зовнішнього середовища. Також підприємство може скористатися в разі настання ризикової події створеними резервами (самострахування).

Суть методу страхування полягає в поділі відповідальності за результат управлінського рішення, при якому ризикова діяльність не виражається в серії нових збитків. Основними напрямками тут є диференціація і лімітування.

Диференціація має на увазі повторюваність основних елементів системи, що забезпечують конкурентні переваги, і, при цьому, є критичними з позиції ймовірності ризику. Лімітування, як інструмент зниження ризиків, призначений для нівелювання піків господарської діяльності підприємства, дозволяє встановити економічно обґрунтовані межі функціонування систем підприємства. Лімітування здійснюється як поточний план дій в різних ситуаціях, обумовлених економічними факторами (зміна вартості сировини, енергоносіїв, зміни попиту на продукцію підприємства, індексація заробітної плати та ін.).

Ефективними методами управління ризиками є розподіл ризику, резервування коштів, хеджування.

Розподіл ризику (можливої шкоди) проводиться між учасниками господарської діяльності таким чином, що кожен учасник

відповідає за «своїм» ризиком, а можливі втрати кожного учасника, таким чином, стають не критичними.

Резервування грошових коштів, або ж їх мобілізація на покриття можливих збитків що залишаються всередині підприємства і призначені для формування резервів різного роду, не дозволяють розподілити відповідальність за управлінськими рішеннями з іншими учасниками господарської діяльності, але дозволяють забезпечити ритмічність функціонування підприємства в разі збільшення негативного впливу зовнішнього навколишнього середовища [5, с. 602].

Під хеджуванням (від англ. hedge – захищатися від можливих втрат, ухилятися, обмежувати) розуміють діяльність, яка спрямована на створення захисту від можливих втрат у майбутньому. Хеджування — це загальний термін, який використовується для опису дій з мінімізації цінових ризиків.

Цінові ризики пов'язуються з невизначеністю майбутніх цін на фінансові і товарні активи. До фінансових активів відносять, насамперед, валюту, грошові кошти, цінні папери. Під товарами розуміють певні види ресурсів та сировини, такі як нафта, газ, зерно, метали, електроенергія тощо. Ціни на такі групи товарів істотно впливають на загальний стан економіки і зрештою формують вартість продуктів споживання. Протягом 80-х — наприкінці 90-х років стійке зниження на міжнародних ринках цін на електроенергію, нафту, нерухомість створило великі труднощі не лише для виробників, а й для банків, які працювали з такими позичальниками. Хеджування інвестиційної діяльності може здійснюватись одним із способів: управління середньозваженим строком погашення (дюрація); укладення форвардних та ф'ючерсних угод з метою створення компенсуючої позиції; проведення операцій страхування за допомогою опціонів; обмін платежами згідно з балансовими характеристиками учасників угоди (своп-контракти). Хеджування, тобто страхування від можливих втрат через цінові ризики за

допомогою укладення рівноважної угоди за рівною, але протилежною позицією на іншому ринку дозволяє в достатній мірі убезпечити підприємство від кон'юнктурних коливань цін.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Для статистичних методів оцінки ризиків характерні проблеми формування статистичних даних; неможливість повної обробки інформації; висока ресурсомісткість. Вони ґрунтуються на аналізі коливань досліджуваного показника за певний відрізок часу і передбачають, що закономірність змін аналізованої величини виникатиме і в подальшому. Для короткотермінової оцінки екстраполяції колишніх закономірностей дають значні помилки. Методи врахування ризику на основі експертних оцінок характеризуються високою суб'єктивністю. Методи, що засновані на використанні математичного моделювання, потребують потужного програмного забезпечення, мають складності в практичному застосуванні, особливо для малих підприємств та підприємців-фізичних осіб.

Використання методів зниження ризиків діяльності підприємства дозволяє ефективно оцінювати ризик і підвищувати рівень доходу та прибутку, однак це потребує всебічної та комплексної оцінки і достовірних прогнозів розвитку економіки, системи інформаційно-комп'ютерного забезпечення.

З метою активізації фінансово-інвестиційної діяльності необхідне дослідження впливу фінансових ризиків, зокрема за рахунок пом'якшення монетарної політики в період відбудови національного господарства.

В умовах післявоєнного відновлення економіки України, інвестування в промисловість та інші сфери, необхідний подальший розвиток методології оцінки ефективності інвестицій, розроблення і застосування інформаційно-аналітичного забезпечення фінансових та інвестиційних рішень з урахуванням власного, корпоративного та ринкового ризику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 276 с.
2. Боярко І. М., Гриценко Л. Л. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
3. Лещинський О. Л., Школьнік О. В. Економічний ризик та методи його вимірювання : навчальний посібник. Київ : Дельта, 2005. 112 с.
4. Горняк О. В., Ломачинська І. А., Мумладзе А. О. Кредитне та кількісне пом'якшення в системі монетарного регулювання в умовах глобальної нестабільності: досвід розвинених країн. *Економічний простір*. 2020, № 156.
5. Проскура В. Ф., Білак Р. Г. Методологічні підходи до управління ризиками. *Економіка і суспільство*. МДУ. Вип. № 9 / 2017. С. 599-605.

REFERENCES

1. Moyseyenko, I., Revak, I., Myskiv, H., & Chaplyak, N. (2019). *Investytsiynyy analiz*. L'viv: L'vDUVS,
2. Boyarko, I. M., & Hrytsenko, L. L. (2011). *Investytsiynyy analiz*. Kyiv: Tsentru uchbovoyi literatury.
3. Leshchyn's'kyi, O. L., & Shkolnyy, O. V. (2005). *Ekonomichnyy ryzyk ta metody yoho vymiryuvannya*. Kyiv: Del'ta.
4. Hornyak, O. V., Lomachyn's'ka, I. A., & Mumladze, A. O. (2020). Kredytne ta kilkisne pomyakshennya v systemi monetarnoho rehulyuvannya v umovakh hlobal'noyi nestabil'nosti: dosvid rozvynenykh krayin. *Ekonomichnyy prostir*, 156.
5. Proskura, V. F., & Bilak, R. H. (2017). Metodolohichni pidkhody do upravlinnya ryzykamy. *Ekonomika i suspil'stvo*, 9, 599–605.

Nataliia Slobodian, PhD in Economics, Associate Professor, National University of Food Technologies, Ukraine

MODERN ASPECTS OF FINANCIAL AND INVESTMENT ANALYSIS AND RISK ASSESSMENT

Abstract

Introduction. The effectiveness of enterprises in the long-term period, ensuring their development and increasing competitiveness is primarily determined by the level of their investment activity. At the current stage, the issues of interaction and relationship of investment and financial analysis are particularly relevant, since in their combination it is possible to form a complex of constituent elements to ensure the selection and justification of new management decisions regarding the financial and investment activities of the enterprise and new concepts and methods of risk assessment.

Goal. The purpose of the article is to generalize methodical approaches to the analysis of financial and investment decisions in the conditions of a growing uncertain economic situation and risk assessment methods, highlighting their advantages and disadvantages.

Method (methodology). The following methods were used during the research: abstract-logical and monographic methods were used in the process of theoretical generalization and formulation of conclusions; the method of system analysis, induction and deduction was used in the systematization of methodical approaches to risk assessment.

The results. The method of assessing the risks of financial and investment activity is summarized, the components of investment risk are highlighted, and the ways of minimizing risks at the current stage are shown. The methods of preventing financial risks of investment projects, which are used in financial management, are given.

Conclusions. In the conditions of the post-war recovery of the economy of Ukraine, investment in industry and other areas, further development of the methodology for evaluating the effectiveness of investments, the development and application of information and analytical support for financial and investment decisions, taking into account own, corporate and market risk, is necessary.

Keywords: financial and investment activities; risks of investment projects; risk assessment methods; risk management methods.

Cite as: Slobodian, N. (2022). Modern aspects of financial and investment analysis and risk assessment. *Economic analysis*, 32 (4), 229-235. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.229>